

BRZOJAV

SUA SANTITÀ
GIOVANNI PAOLO II
CITTÀ DEL VATICANO

BEATISSIME PATER,
*LITTERIS VESTRIS »SOLLICITUDO REI SOCIALIS« STUDEMUS IN
XXIX HEBDOMADA THEOLOGICA-PASTORALI A FACULTATE
THEOLOGICA ZAGRABIENSI APPARATA. OMNES PRAESENTES
EPISCOPI UNA CUM PLUS QUAM 750 SACERDOTIBUS, DUM FIDELI-
TATEM SUMMO PASTORI EXPRIMUNT, BENEDICTIONEM APOSTO-
LICAM IMPLORANT*

CARDINALIS FRANJO KUHARIĆ

EMINENTIAE SUAE FRANCISCO
S.R.E. CARDINALI KUHARIC
KAPTOL 31 P.P 553
ZAGREB

*LAETATUR VALDE BEATISSIMUS PATER ACCEPTO NUNTIO DE
CONGRESSU ISTIC HEBDOMADAE THEOLOGICAE PASTORALIS
GRATULATURQUE AUCTORIBUS EIUS ET MODERATORIBUS DE
PEROPPORTUNO IPSIUS FRUGIFEROQUE ARGUMENTO DUM CUN-
CTIS CONVENTUS PARTICIBUS ALUTAREM STUDIORUM AC DELI-
BERATIONUM EXITUM PRECATUR APOSTOLICAM BENEDICTIO-
NEM CAELESTIS LUMINIS AUSPICEM PERAMANTER RETRIBUENS*

AUGUSTINUS CARDINALIS CASAROLI SECRETARIUS STATUS

POZDRAVI

POZDRAV MSGR. JOSIPA PAVLIŠIĆA, NADBISKUPA RIJEČKO-SENSKOG

Gospodine Dekane, poštovani organizatori XXIX. teološko-pastoralnog tjedna, predavači, sudionici, dragi gosti drugih vjerskih zajednica, dragi gosti iz inozemstva. Čast mi je izručiti vam priznanje i pozdrav s područja Riječko-senjske nadbiskupije i metropolije. Naši su biskupi sufragani koji su proteklih godina redovito i rado prisustvovali ovom skupu ove godine spriječeni osobno prisustvovati skupu. Stoga želim prenijeti pozdrav i preuzvišenog gospodina dr. Karmela Zazinovića, biskupa krčkog, i preuzvišenog gospodina mons. Antuna Bogetića, biskupa Porečko-puljskog.

Tema koju ćete obrađivati osobito je važna za nas u ovo naše vrijeme. Ovih posljednjih stotinu godina učiteljstvo Crkve na vrhu i preko istaknutijih biskupa objavljivalo je nauku Crkve o društvenom životu. Čovječanstvo ulazi u postindustrijsko doba. Ono će ljudima i Crkvi postaviti nove probleme s kojima ćemo se morati suočavati. Nas u Hrvatskoj i u Jugoslaviji čekaju nova iskušenja. Iz ove sedamdesetogodišnje povijesti opstanka Jugoslavije moramo koješta upamtiti, što zauzetije i što vjernije shvatiti, i pronaći uma i snage da služimo Božjem narodu i Crkvi katoličkoj čiji smo članovi i predvodnici u ovoj zemlji. Osobito vas mlade svećenike čekaju bremenita vremena. Trebat će snage, razuma, vjere i strpljivosti da se pronađu pravi putovi za rješavanje svakidašnjih izazova. Ima nas posljednjih godina sve manje.

Slušajmo pažljivo što Duh Božji govori Crkvama. Molimo i učimo da budemo Bogu dragi i ljudima korisni u našem kršćanskom i svećeničkom pozivu...

Sve najbolje svima i svakome

† Josip Pavlišić, nadbiskup

POZDRAV PREDSTAVNIKA VISOKE BOGOSLOVNE ŠKOLE U SARAJEVU

Ima dosta ljudi koji smatraju da se Crkva ne treba miješati u pitanjima socijalne, političke i ekonomske naravi. Ona je zajednica koja ima vjerski karakter i njezino je područje religija. Osim toga, ovaj se moderni svijet (indu-

strijski, misli se) »rodio bez Crkve« (tako vele oni). Zato su Crkva i svijet dvije nepomirljive stvarnosti.

Na drugoj strani ima mnogo vjernika (katolika) koji govore o transcenciji evanđelja u odnosu na svijet. Zbog toga oni smatraju da bi svaki pokušaj »uvlačenja evanđelja u ovu ljudsku povijest zla i grijeha« okaljao samo evanđelje i lišio bi ga proročke snage. Crkva bi prema njima imala izrazito »onostranu«, a ne »ovostranu« ulogu, eshatološku, a ne povijesnu zadaću.

Što reći o ovim dvama oprečnim stavovima? Smatram da su socijalni napuci Crkve i njezina socijalna nauka (posebno u posljednjih 100 godina) direktan ili indirektan odgovor na to pitanje. Svjesna činjenice da spasenje obuhvaća čitavog čovjeka, u njegovom fizičkom i duhovnom totalitetu, u njegovoj vremenskoj i vječnoj sudbini, Crkva ne može biti ravnodušna. Dapače, kao produžena inkarnacija Isusa Krista, ona po »povijesnim kršćanima« pokušava u svakoj epohi povijesti biti kvasac, sol zemlje i svjetlo svijeta.

Zato je i uočljivo da socijalni nauk Crkve ima i dvostruko obilježje:

– Postojanost i trajnost u »misaonim načelima« i »prosudbenim kriterijima« (SRS 3) i

– Novost i prilagodljivost u povijesnim prilikama.

U tome se ujedno uočavaju i dva vidika njezina apostolskog djelovanja: proročki i evanđeoski navještaj. Izlažući svoj socijalni nauk Crkva »proročkim duhom« »prokazuje« nepravde, nasilja, zloupotrebe i druga zla povijesnih ljudi. Svojom pak evanđeoskom porukom »ukazuje« na izvorišta dostojanstva ljudske osobe i na korijene solidarnosti ljudskoga roda.

Pozdravljajući ovaj cijenjeni skup klera Crkve u Hrvata, u ime VVT Škole iz Sarajeva želim da se i na ovom Pastoralnom tjednu napunimo tim evanđeoskim i proročkim duhom i obogatimo se doprinosom ove najnovije socijalne enciklike.

Dr. Želimir Puljić,
rektor

POZDRAV PREDSTAVNIKA VIŠKE BOGOSLOVNE ŠKOLE U ĐAKOVU

U ime Visoke bogoslovne škole u Đakovu pozdravljam 29. teološko-pastoralni tjedan za svećenike.

Tema je i ove godine – u ovim našim društvenim traženjima – vrlo aktualna pa je slobodno možemo nazvati temom sadašnjeg trenutka. Svi s pravom od ovogodišnjeg Tjedna očekujemo pomoć i putokaze.

Od prvog crkvenog dokumenta posvećenog socijalnim pitanjima, od enciklike pape Lava XIII. RERUM NOVARUM (1891.) do enciklike pape Ivana Pavla II. SOLICITUDO REI SOCIALIS koju je Tjedan uzeo kao »okvir i smjerodavnicu«, prošlo je gotovo stotinu godina. Mnogi nam prigovaraju, a i sami znamo biti vrlo kritički raspoloženi na »kasnu« osjetljivost Crkvenog učiteljstva za ovo životno pitanje suvremenog društva i čovjeka. S radošću danas možemo konstatirati i gigantski napredak crkvene nauke na ovom području.

Vjerujemo da najnovije vizije i nauka Crkve o uređenju društvenih odnosa i o dostojanstvu i pravima čovjeka mogu biti putokaz i nadahnuće našem svećeničko-pastoralnom i uopće društvenom radu, da nam mogu pomoći kao Crkvi i kao društvu čiji smo dio i za koje smo odgovorni.

U ime naše Visoke bogoslovne škole u Đakovu želim da Teološko-pastoralni tjedan otkrije nove sadržaje i vizije suvremene nauke Crkve, ali i da bude bar malo obogaćenje i doprinos traženjima i izričajima Crkvenog učiteljstva.

Moram pohvaliti ideju Organizatora kojom poziva teologe i sociologe »koji misle da bi mogli dati dopunsko priopćenje o temi Tjedna da svoje priopćenje pismeno pošalju«. Nadajmo se i poželimo da ova inicijativa obogati i proširi rad Tjedna.

Još jednom – mnogo uspjeha!

Dr. Andrija Šuljak,
rektor

POZDRAV U IME FRANJEVAČKE VISOKE BOGOSLOVIJE U MAKARSKOJ

André Maurois, poznati francuski pisac i akademik, predstavljajući djelo Louisa Armanda *Plaidoyer pour l'avenir* zapisao je ove znamenite riječi: »Opstoji strahoviti kontrast između začuđujućih uspjeha čovječanstva i zamračenosti duhova. Razdoblje obilja i razdoblje moći otvara se pred nama, a mi se ipak zbog toga žalimo.

Neuspjeh dolazi od organizacije koja slabo raspoređuje obilje i slabo upotrebljava svoju moć.

Ali, moguće je ipak promijeniti i reformirati strukture. Mi živimo i mislimo kao i naši djedovi, čak smo preci sebe samih. Treba promijeniti! Mi ulazimo u novo razdoblje: pobrinimo se da bude sretno: To ne ovisi o ničemu osim o našem zanosu.

Naš je svijet u neprestanom nastajanju promjenama; pokušajmo se prilagoditi promjeni, sačuvavši ipak nepromjenljive kreposti« (vidi V. LEVI, u *Osserv. Romano*, 24.3.1969.; cit. iz *Grandi encicliche sociali la cura di P. R. IANNARONE*, Napoli, 1983,9./).

Te riječi divno nam opisuju probleme i teškoće suvremenog svijeta. One, u isto vrijeme, pokazuju i pravac, smjer kojim treba krenuti da bi se ostvario bolji, pravedniji i humaniji svijet – svijet u kojem će svaki čovjek postati »subjekt, temelj i cilj« samog društvenog reda i poretka.

To je, napokon, cilj i svrha katoličke društvene nauke, posebno okružnice Ivana Pavla II. »Sollicitudo rei socialis« od 30. 12. 1987.

Ona je posljednja riječ Učiteljstva o društvenim problemima i nadovezuje se na velike i značajne okružnice iz 60-tih godina, kada su pape Ivan XXIII. i Pavao VI. istaknuli ustaljene i čvrste principe, te pokušali probuditi svijest i odgovornost svih ljudi dobre volje za svijet i razvoj u njemu. Pavao VI. ide tako daleko da sam razvoj i napredak, u svim njegovim dimenzijama naziva »novim imenom mira« (PP, 87.)

I dokument koji je predmet rasprave i produblivanja na ovom Tjednu pokazuje da društvena nauka Crkve nije nešto statično, nešto što se jednostavno ponavlja i jednostrano primjenjuje, nego je to vrlo bogata, složena i razvijena cjelina. Ona, sa svojim ustaljenim i čvrstim načelima, koji su ukorijenjeni i proizlaze iz Objave i evanđeoske nauke, ne isključuje promjene i prihvaćanje novoga. Tako ona, poput živih, životnih i plodnih klica obuhvaća i prodire u stvarnost društvene zbilje i zahvaća nove prilike, probleme i neprestano se suočava s novim izazovima.

Novi su izazovi svakako *promjene* koje se ostvaruju u svijetu u kojem živimo i koji je obilježen tehničkim i civilizacijskim napretkom. Međutim, čini se da razvoj i napredak ne pridonose uvijek i nužno tome da čovjek, bilo pojedinac bilo čitavi narodi, ostvari i vrednote slobode, pravde, osobne ravnoteže, sudjelovanju u općem razvoju, ostvarivanje i poštovanje te unapređivanje svih onih temeljnih ljudskih prava i težnji. I zato Crkva, vjerna svojem poslanju i da bi ispunila zadaću u određenom vremenu i prostoru, neprestano prati, proučava i izriče svoj sud, kako bi evanđeoske principe ucijepila i primijenila na konkretne prilike i probleme suvremenog svijeta.

Je li moguće nešto promijeniti i poboljšati?

Da li smo mi, kao Crkva, kao ljudi Crkve, *pozvani* da to pokušamo? Jest, moguće je promijeniti! I ne samo da je moguće, nego smo i *pozvani* i *obvezni* da to učinimo, ili bar pokušamo učiniti. Na to nas potiče sam papa Ivan Pavao II., br. 48 okružnice koju ćemo promatrati: »... iščekivanje (kraljevstva Božjega u budućnosti, m. o.) nikada ne smije biti isprika da se ne zanimamo za ljude; za njihovu konkretnu osobnu situaciju i za njihov socijalni društveni, nacionalni i međunarodni život;... Ništa od svega onoga što se u određenom povijesnom trenutku može i mora ostvariti solidarnim naporom svih i milošću Božjom – ma kako to bilo nesavršeno i prolazno – da bi život ljudi postao »humaniji«, *neće biti izgubljeno niti uzaludno*«.

I zato, u ime Franjevačke visoke bogoslovije u Makarskoj, njezinih profesora i studenata, čestitam Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, što je baš odabrao ovu temu koja, možda, najviše i odgovara vremenima u kojima živimo. Želim da ovaj skup svećenika i pastoralnih djelatnika hrvatske Crkve pridonese tome da se jače čuje i produbi svijest o vrijednosti i neprolaznosti katoličke društvene nauke te da se njezina načela sve više ugrađuju u život i djelatnost našeg naroda i svih naroda svijeta.

Predavačima i svima koji će slušati želim mnogo uspjeha i neka svaka riječ, svaki dobar i koristan prijedlog padne, kao evanđeosko sjeme, na plodno tlo i donese obilat urod koji će, kao kvasac, moći i uspjeti *mijenjati* i *promijeniti* svijet.

Dr. fra D. Moro
Rektor

POZDRAV PREDSTAVNIKA FILOZOFSKO-TEOLOŠKOG
INSTITUTA DI U ZAGREBU

Od enciklike *Populorum progressio* Pavla VI. pa do *Sollicitudo rei socialis*, Ivana Pavla II. silni napredak suvremenog čovječanstva samo je zaoštrio pitanja društvene pravednosti. Istodobno, porasla je svijest o nepravdi u raspodjeli dobara, koja su kao djelo Stvaranja darovana svim ljudima. Također, svijest o međusobnoj ovisnosti i solidarnosti raste i podsjeća da su za ostvarenje pravednosti, osim tehničkih i industrijskih, presudni moralni vidici i zahtjevi koje postavlja ljudska osoba.

Čestitajući Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu na hrabrosti da iscrpno uđe u svu tu problematiku, svim poštovanim predavačima i časnim sudionicima molim i želim obilje darova Duha svjetlosti i mudrosti – na putu do Istine koja oslobađa i ostvaruje mir u pravdi.

R. P. Valentin Pozaić, S. J.
Nadstojnik